

Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği
Psikolojik Danışma Rehberlik Eğitimi
Programlarını Değerlendirme ve Akreditasyon Birimi
(PDR-EPDAB)

ETİK KURALLAR
2022

Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği
Psikolojik Danışma ve Rehberlik Eğitim Programlarını
Değerlendirme ve Akreditasyon Birimi
PDR-EPDAB

Korkutreis Mh. Necatibey Cd. No: 20/12, 06590 ankaya/ANKARA

Tel: 0 (312) 430 36 74

E-posta: akreditasyonpdr@gmail.com

Web sayfası: <http://www.pdr.org.tr/akreditasyon>

Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği
Psikolojik Danışma Rehberlik Eğitimi
Programlarını Değerlendirme ve Akreditasyon Birimi

Etik Kurallar

Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği Psikolojik Danışma ve Rehberlik Eğitimi Programlarını Değerlendirme ve Akreditasyon Biriminin (PDR-EPDAB) etkinliklerinde yer alan her PDR-EPDAB görevlisi (bu terim tekil veya çoğul olarak, bundan böyle PDR-EPDAB kurulları üyesi, takım başkanı, takım eş başkanı, program değerlendiricisi, program eş değerlendiricisi, öğrenci değerlendirici, PDR-EPDAB gönüllüsü ya da PDR-EPDAB çalışanı anlamında kullanılacaktır) genel etik kuralları ile birlikte, bu belgede belirtilen etik kurallar doğrultusunda davranır. Bu kişiler en üst düzeyde profesyonellik, dürüstlük ve doğruluk standartları ile çalışmalıdır. PDR-EPDAB etkinlikleri, yansızlık, adillik ve eşitlik gerektirir. PDR-EPDAB etkinliklerini yürüten herkes, görevini en üst düzeyde etik davranış içinde yapmalıdır. Bu belgenin amacı, PDR-EPDAB etkinlikleri ile ilgili etik standartların ayrıntılarını tanımlamaktır. PDR-EPDAB Kurul ve komisyonlarının üyeleri, PDR-EPDAB çalışanları ve program değerlendiricileri PDR-EPDAB Akreditasyon Çalışma Yönetmeliğinin Madde 11-4 uyarınca, bu belgenin sonunda yer alan "Gizlilik ve Etik Beyanını" imzalamalıdır.

Çıkar Çatışması/Çakışması

1. PDR-EPDAB Akreditasyon Üst Kurulu (AÜK) üyeliği görevi, değerlendirme sürecinin tarafsızlığına ve saygınlığına ilişkin sorgulamalara ya da çıkar çatışmalarına ve/veya çakışmalarına yol açabilecek durumlar yaratabilir. AÜK üyelerinin profesyonel ve etiğe uygun bir şekilde davranmaları, gerçek ya da görünür çıkar çatışmalarını ve/veya çakışmalarını açıklamaları ve gerçek ya da görünür çıkar çatışmaları ve/veya çakışmaları ile ilgili olabilecek tartışma ve kararlardan uzak durmaları beklenir.
2. Benzer şekilde, değerlendirme takımı başkanlığı, eş başkanlık, program değerlendiriciliği, eş değerlendiricilik ve öğrenci değerlendiricilik gibi görevler, değerlendirme sürecinin tarafsızlığına ve saygınlığına ilişkin sorgulamalara ya da çıkar çatışmalarına/çakışmalarına

yol açabilecek durumlar yaratabilir. PDR-EPDAB bu kişilerden profesyonel ve etiğe uygun bir şekilde davranmalarını, gerçek ya da görünür çıkar çatışmalarını/çakışmalarını açıklamalarını ve gerçek ya da görünür çıkar çatışmaları/çakışmaları ile ilgili olabilecek tartışma ve kararlardan uzak durmalarını bekler.

3. Bu politikanın amaçları aşağıda sıralanmıştır.

- a) Değerlendirme sürecinin saygınlığını ve AÜK üyelerinin ve değerlendirme takımı üyelerinin kararlarının güvenilirliğini sağlamak.
- b) Adil ve tarafsız bir karar verme sürecini garanti etmek.
- c) Tarafsız hareket edilmesini temin etmek ve tarafsız olunmadığı izlenimi verebilecek davranışların engellenmesini sağlamak.

4. AÜK üyeleri, PDR-EPDAB ya da AÜK açısından karar sürecinde olan bir program ya da kurum ile yakın ve etkin bir ilişki içinde iseler ya da geçmişte olmuşlarsa, bu program ya da kurum ile ilgili karar verme sürecine katılamazlar. Yakın ve etkin ilişki aşağıda verilenleri içerir, ancak bunlarla sınırlı değildir:

- a) Kurum ya da programda halen öğretim üyesi, görevli ya da danışman olarak çalışıyor olması ya da geçmişte çalışmış olması.
- b) Kurum ya da programda görev yapmak üzere görüşmeler ya da tartışmalar yapıyor olması ya da yapmış olması.
- c) Kurumun öğrencisi olmuş olması.
- d) Kurumdan onursal bir derece almış olması.
- e) Eş, 1., 2. ve 3. derecede akrabalar ile eşin 1., 2. ve 3. derece akrabalarının kurumun ya da programın öğrencisi ya da çalışanı olması.
- f) Kurumla ücret karşılığı olmayan resmi bir bağlantısı (örneğin, kurumun mütevelli heyeti ya da endüstriyel danışma kurulu üyeliği, vb.) bulunması.

5. PDR-EPDAB ve AÜK üyeleri bir çıkar çatışması/çakışması yaratacak durumlara neden olmayacaklarını ve bu ilkeleri okuduklarını ve anladıklarını ifade eden bir Gizlilik ve Etik Beyanı imzalarlar.

6. Değerlendirme sürecinde görev yapacak takım üyelerinden değerlendirecekleri programa ilişkin kurum ve kişilerle gerçek ya da görünür çıkar çatışmalarının/çakışmalarının olmadığına dair yazılı beyanda bulunmaları, ayrıca istenir.

7. PDR-EPDAB ve AÜK üyeleri, ilgili toplantıların kendilerinin gerçek ya da görünür çıkar çatışması/çakışması bulunan konuların tartışıldığı ya da karar alındığı bölümlerine katılmazlar. Bir toplantıda çıkar çatışması/çakışması nedeniyle kendisinin yetkisiz olduğunu

beyan edenlerin adları kayıtlara geçirilir. Gerçek ya da görünür çıkar çatışması/çakışması aşağıdaki durumlarda oluşur:

- a) Bir program ya da kurumla yakın ve etkin bir ilişki olması.
- b) Parasal ya da kişisel bir ilinti olması.
- c) Kişinin yansız karar vermesine engel olacak bir neden olması.

PDR-EPDAB Etik Kuralları:

1. PDR-EPDAB görevlileri, program değerlendirmelerinin tüm süreç ve aşamalarında, PDR-EPDAB akreditasyonu konusunda kurumlara yapacakları sunumlarda ve kamuya yapacakları çeşitli açıklamalarda genel etik kurallarına ve PDR-EPDAB etik kurallarına uyma, bu faaliyetlerini kamunun güvenliği, sağlığı ve çıkarı doğrultusunda yapma ve bu görevleriyle doğrudan ya da dolaylı olarak çatışan/çakışan faktörleri AÜK'na açıklama sorumluluğunu kabul eder.

- a) PDR-EPDAB etkinliklerinde görev yapan kişiler, toplumdaki kişilerin hayatının, güvenliğinin, sağlığının ve refahının psikolojik danışmanların mesleklerini yetkin birer profesyonel olarak icra etmesine bağlı olduğunun farkındadır.
- b) PDR-EPDAB görevlileri, akreditasyon almış bir programın PDR-EPDAB standartlarını / ölçütlerini sağlamadığı bilgisine sahipse ya da öyle olduğuna inanmalarına yol açan nedenleri varsa, bu bilgiyi AÜK'e yazılı olarak bildirir ve gerekiyorsa daha fazla bilgi için AÜK ile işbirliği yapar.
- c) PDR-EPDAB akreditasyonu konusundaki sunum, seminer ve toplantı katılımlarının "PDR-EPDAB adına" yapılabilmesi için, yapılacak sunum için dahil, AÜK onayı alınmış olmalıdır. Bu etkinlikleri yürüten kişinin bağlı olduğu kuruluş "PDR-EPDAB" olarak gösterilir ve her türlü etkinlik dokümanında PDR-EPDAB logosu ve şablonları kullanılır.

2. PDR-EPDAB etkinliklerinde görev yapan kişiler, yalnızca eğitilmiş ve/veya deneyimli oldukları özel teknik alanlarda görev kabul eder.

3. PDR-EPDAB görevlileri, PDR-EPDAB adına görev yapan güvenilir kişiler olarak hareket etmeyi kabul eder, tüm çıkar çatışmalarından/çakışmalarından kaçınır ve çıkar çatışması/çakışması olan durumlarda bundan etkilenebilecek tüm tarafları haberdar eder.

- a) PDR-EPDAB etkinliklerinde görev yapanlar, PDR-EPDAB'ı temsil ettikleri her etkinlikte ve durumda çıkar çatışmalarından / çakışmalarından kaçınır.

- b) Bu kişiler, verecekleri kararları ya da verecekleri hizmetin kalitesini etkileyebilecek ya da etkiliyormuş görüntüsü verebilecek her türlü çıkar çatışmasını / çakışmasını ve çıkar çatışması / çakışması potansiyelini beyan eder.
- c) PDR-EPDAB kurul, komisyon ve komitelerinin üyeleri bir kuruma ya da birimine program değerlendirmesi konusunda danışmanlık yapmaz.
- d) Program değerlendirmesi konusunda bir kuruma ya da birimine danışmanlık yapmış, yapmakta olan ya da yapacak olan PDR-EPDAB görevlileri, bu durumu PDR-EPDAB'a bildirmek zorundadır.
- e) PDR-EPDAB görevlileri, kendileri ile PDR-EPDAB ya da kendileri ile programları değerlendirilecek kuruluşlar arasında çıkar çatışması / çakışması yaratacak hiçbir görevi üstlenmez, hiçbir görüşmede bulunmaz ve tartışma içine girmez.
- f) PDR-EPDAB görevlileri, programları değerlendirilmekte olan kuruluşlardan ve çalışanlarından doğrudan ya da dolaylı olarak herhangi bir hediye istemez ya da kabul etmez.
- g) PDR-EPDAB görevlileri, programları değerlendirilmekte olan kuruluşlardan ve çalışanlarından programların değerlendirme sonucunu etkilemek amacıyla doğrudan ya da dolaylı olarak herhangi bir ödeme yapılmasını istemez ya da böyle bir ödemeyi kabul etmez.
- h) PDR-EPDAB değerlendirmeleri konusunda kurumların daveti üzerine, kurumlara sunum yapan, eğitim veren veya danışmanlık yapan PDR-EPDAB görevlileri yukarıdaki kurallara uymakla yükümlüdür.

4. PDR-EPDAB görevlileri, kamuyu tehlikeye sokan durumlar ya da yasal nedenlerle açıklanması gereken durumlar dışında, program değerlendirme kararları ile ilgili tüm belgelerin ve bilgilerin gizliliğini kabul eder.

- a) PDR-EPDAB etkinliklerinde görev yapanlar, bu görevleri sırasında kendilerine verilen tüm belge ve bilgileri gizli tutar ve hiçbir durumda bu belge ve bilgileri PDR-EPDAB görevleri dışında hiçbir amaçla kullanmaz.
- b) Bu kişiler, gizli belge, bilgi ve bulguları yasal nedenler dışında açıklamaz.
- c) Bu kişilerin gizli belge, bilgi ve bulguları açıklamak zorunda kalmaları durumunda, hem PDR-EPDAB hem de ilgili kuruluştan izin almaları gerekir ve böyle bir durumda bu bilgi veya belgenin tümü açıklanır.

- d) Bu kişiler, kendilerine verilen özdeğerlendirme raporlarını ve kurumdan edindikleri tüm diğer belgeleri kopyalamaz, çoğaltmaz, üçüncü kişi veya kurumlara vermez ve değerlendirme görevlerinin bitiminde imha eder ya da PDR-EPDAB'a geri verir.

5. PDR-EPDAB görevlileri, PDR-EPDAB içinde ve dışında yapacakları açıklamaların tarafsız ve doğru olacağını kabul eder.

- a) PDR-EPDAB etkinliklerinde görev yapanlar, raporlarında, açıklamalarında ve ifadelerinde tarafsız ve doğru olacaktır. PDR-EPDAB adına yapılan açıklamalar ya da yayımlanan her türlü rapor, açıklama ve ifadeler, yalnızca konu ile ilgili ve uygun bilgileri içerecektir. PDR-EPDAB etkinliklerinde görev yapanlar, değerlendirme sürecini olumsuz etkileyebilecek kişisel tercihlerini öne çıkaran davranışlardan kaçınacaktır.
- b) Bu kişiler, program değerlendirme konusunda başkaları tarafından telkin ya da teşvik edilmiş hiçbir ifade, eleştiri ya da gerekçeyi açıklamalarında kullanmaz. Bu tür bilgileri kullanmak durumunda kalırlarsa, bunların alıntı olduğunu, alıntının kaynağını ve bu bilgilerle kişisel çıkar sağlıyorlarsa, bu durumu açıklamak zorundadır.
- c) Bu kişiler, bir gerçeği yanlış yorumlayan ya da gizleyen ifadeler kullanmaz.
- d) Bu kişiler, kanıtlanmış kişisel hatalarını kabul eder, kendi hata ve kararlarını haklı kılmak için gerçekleri çarpıtmaz ya da değiştirmez.

6. PDR-EPDAB görevlileri, PDR-EPDAB'ın yararlılığı ve saygınlığını artırmak üzere onurlu, sorumlu, etik ve yasal davranır.

- a) PDR-EPDAB etkinliklerinde görev yapanlar, toplumu aldatıcı davranışlardan kesinlikle kaçınır.
- b) Bu kişiler, kendilerinin ya da birlikte çalıştıkları kişilerin akademik ya da mesleki yetkinliklerini çarpıtmaz ya da yanlış anlaşılmasına izin vermez.
- c) Bu kişiler, başkalarının mesleki saygınlığına, beklentilerine, uygulamalarına ya da işine, doğrudan ya da dolaylı olarak, kötü niyetli olarak ya da yanlışlıkla zarar vermez. Eğer, başkalarının etik olmayan ya da yasal olmayan bir davranış içinde olduğuna inanırlarsa, ilgili somut gözlem ve bilgilerini yetkili makamlara sunar.

7. PDR-EPDAB görevlileri, herkese, ırk, dil, din, cinsiyet, özürlü olma, yaş, medeni durum ve siyasi görüş gibi özelliklerine bakmaksızın, eşit davranmayı kabul eder. Program değerlendirme etkinliklerinde görev alanlar, tüm kişi ve taraflara eşit ve adil davranır.

8. PDR-EPDAB görevlileri, meslektaşlarına ve kendileriyle birlikte çalışanlara mesleki gelişmelerinde yardımcı olmayı ve bu etik kurallara uymalarında destek olmayı kabul eder.

- a) PDR-EPDAB, görevlilerini ve program değerlendirmesi ile ilgili olabilecek tüm tarafları bu etik kurallardan haberdar eder.
- b) PDR-EPDAB, tüm yeni görevlilerini bu etik kuralları anlamaları ve kullanmaları konusunda eğitir.
- c) PDR-EPDAB etkinliklerinde görev yapmaya devam edenler, mesleki ve etik alanlardaki gelişimlerini sürekli sağlar ve bu konudaki etkinliklere katılır.

9. Bu etik kurallara uymadığı saptanan PDR-EPDAB görevlilerinin görevleri AÜK tarafından, sona erdirilebilir.

Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği
Psikolojik Danışma Rehberlik Eğitimi
Programlarını Değerlendirme ve Akreditasyon Birimi
(PDR-EPDAB)

Gizlilik ve Etik Kurallar Beyanı

Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği Psikolojik Danışma Rehberlik Eğitimi Programlarını Değerlendirme ve Akreditasyon Birimi (PDR-EPDAB) Etik Kurallar belgesinin ilk paragrafında tanımı ve kapsamı verilen bir PDR-EPDAB görevlisi olarak, ben

PDR-EPDAB Etik Kurallar belgesinde verilen etik kuralları okuduğumu, anladığımı, en üst düzeyde etik ve mesleki davranış içinde olacağımı ve

1. program değerlendirmelerini PDR-EPDAB değerlendirme ölçütlerine göre ve kamunun güvenliği, sağlığı ve çıkarı doğrultusunda yapmayı ve bu görevler ile doğrudan ya da dolaylı olarak çatışan/çakışan faktörleri anında açıklama sorumluluğunu;
2. yalnızca yetkin olduğum alanlarda hizmet vermeyi;
3. PDR-EPDAB adına görev yapan güvenilir birisi olarak hareket etmeyi, tüm çıkar çatışmalarından/çakışmalarından kaçınmayı ve çıkar çatışmasının/çakışmasının ortaya çıktığı durumlarda bundan etkilenebilecek tüm tarafları haberdar etmeyi;
4. kamuyu tehlikeye sokan durumlar ya da yasal nedenlerle açıklanması gereken durumlar dışında, program değerlendirme kararları ile ilgili tüm belge ve bilgilerin gizliliğini sağlamayı;
5. PDR-EPDAB içinde ve dışında tarafsız ve doğru açıklamalar yapmayı;
6. PDR-EPDAB'ın yararlılığı ve saygınlığını daha da arttırmak üzere onurlu, sorumlu, etik ve yasal davranmayı;
7. herkese ırk, dil, din, cinsiyet, özürlü olma, yaş, medeni durum ve siyasi görüş gibi özelliklerine bakmaksızın eşit davranmayı;
8. meslektaşlarıma ve birlikte çalıştığım kişilere mesleki gelişmelerinde yardımcı olmayı ve bu etik kurallara uymalarında destek olmayı;

9. bu etik kurallarının ihlal edilmesine ilişkin suçlamalarda kararın hızlı ve adil bir şekilde verilmesi için yürütülecek işlemleri desteklemeyi

kabul ettiğimi beyan ederim.

İmza: _____

Tarih: _____